Kastamonu Education Journal, 2020, Vol. 28, No:3, 1345-1356
doi: 10.24106/kefdergi.3956

|Araştırma Makalesi / Research Article|

Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi[1]

Investigation of Speaking Anxiety Levels of Secondary School Students in terms of Various Variables

Samet Akalın[2], Abdullah Adıgüzel[3]

Anahtar Kelimeler
dil
konuşma kaygısı
Türkçe eğitimi

Keywords
language
speaking anxiety
Turkish education

Başvuru Tarihi/Received
25.9.2019

Kabul Tarihi /Accepted
3.2.2020

Öz

Araştırma ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin belirlenmesi ve çeşitli değişkenlere göre farklılaşma durumunun incelenmesi amacıyla yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini Düzce ili Çilimli ilçesinde öğrenim gören 450 öğrenci oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu ve Konuşma Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada öğrencilerin "genel konuşma kaygı" düzeyi düşük olarak saptanmıştır. Cinsiyeti kız olan, gelir düzeyi düşük olan, sınıf düzeyi daha düşük olan, ebeveyn eğitim seviyesi düşük olan, ayda okuduğu kitap sayısı az olan, ilkokulda daha fazla sayıda sınıf öğretmeni değiştiren, televizyon ve internette günlük daha fazla vakit geçiren ve kardeş sayısı daha fazla olan öğrencilerin konuşma kaygısının yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0,05$).

Abstract

The study was performed to determine the speaking anxiety levels of grade students secondary schools and to investigate the differentiation status according to differant variables. The sample of the research is consist of 450 students in Duzce city centrum. The collection of data employed "Personal Information Form" and "The speaking Anxiety Scale". In the study, it was determined that speaking anxiety levels of the students were weak in general. It was determined that student who read fewer number of books monthly, change fewer teachers in primary school, spend more time daily on television and the internet and having more siblings was higher level of speaking anxiety. In addition, students who girl and whose education level parents' and class level were low, and whose perceived economic status was poor, had higher level of speaking anxiety ($p<0,05$).

[1] Bu çalışma 9-12 Ekim, 2019 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen The 7th International Congress on Curriculum and Instruction (ICCI-EPOK 2019) kongresinde sözel bildiri (özet) olarak sunulmuştur.

[2] Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Düzce, TÜRKİYE; https://orcid.org/0000-0001-8369-1668
[3] Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Düzce, TÜRKİYE https://orcid.org/0000-0001-7184-3644

Alıntı/Citation: Akalın, S. & Adıgüzel, A., (2020). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Education Journal, 28*(3), 1345-1356. doi: 10.24106/kefdergi.3956

Extended Abstract

Introduction

Anxiety is defined as a state of uneasiness and apprehension or fear caused by the anticipation of something threatening. Speaking anxiety is one of the most common form of social anxieties. In the litarature, it define that difficulty to speak in the group or before a group of people. These difficulties vary in the cases of various variables . Speaking anxiety is a type of anxiety that begins in the education life of individuals and continues throughout their work and career. This type of anxiety prevents to be successful of individuals in school and professional life. In the literature, there are not enough. In addition, this researchs was conducted with preservice teacher teachers, teachers and high school students. For this reason, there is a need for studies to be focused on the speaking anxiety of secondary school students of varied socio-economic classes.

The study was performed in descriptive design to determine the speaking anxiety levels of 5th, 6th, 7th, and 8th grade students secondary schools and to investigate the differentiation status according to differant variables.

In order to do that following research questions were asked:

1- What are the speaking anxiety levels of the students?

2- Is students' speaking anxiety related to various variables such as gender, number of siblings, number of changing teachers in primary school, number of hours spent using television and the internet weekly, number of reading book in their free time after school, education parents' and class, and perceived economic status?

Method

The sample of the research is consist of 450 students at 5th, 6th, 7th, and 8th grades of 4 different secondary schools (Pırpır Secondary School, İmam-hatip Secondary School, Esenli Secondary School and Yenivakıf Secondary School) that belong to different socio-economical levels in Duzce city centrum in 2018-2019 education period. The collection of data employed "Individual Information Form" and" The speaking Anxiety Scale". The Individual Information Form generated by reviewing the literature on the matter by the researchers, a total one section were included for determining their socio-demographic (12 question).The speaking Anxiety Scale, which has been developed by Yıldırım and Çifci to consist of twenty three questions and a five point likert type inquires speaking anxiety. The study performed by Yıldırım and Çifci has indicated the Cronbach's Alpha reliability coefficient is 0.91. In this study, the Cronbach's Alpha reliability coefficient was found to be 0.88. The scale is formed by the three sub-dimensions of speaking anxiety at immediate environment, during class, extracurricular at school, Speaking Anxiety tends to increase as the scale's average scoring tend to increase. The analysis of data obtained from the study used the SPSS version 21.0 software package for statistics. The data were evaluated by mean and standard deviation, t test, The one-way Anova test and Tukey HSD test in Statistical Package Program.

Result and Discussion

In the study, it was determined that speaking anxiety levels of the students were very weak at immediate environment, medium during class, weak extracurricular at school, and weak in general. It was determined that student who read fewer number of books monthly, change fewer teachers in primary school, spend more time daily on television and the internet and having more siblings was higher level of speaking anxiety ($p<0,05$). In addition, students who girl and whose education level parents' and class level were low, and whose perceived economic status was poor, had higher level of speaking anxiety ($p<0,05$). According to the results, it was determined that the level of speaking anxiety of the 5th, 7th, and 8th grade students was low and various variables affected the level of speaking anxiety. In this regard, it is suggested to improve the socioeconomic conditions of the students and to encourage of activities which will positively influence students' personal development and level of speaking anxiety.

GİRİŞ

İnsan duygu ve düşüncelerini aktarabilmek için çevresindekilerle iletişim kurmaktadır. Bu iletişimde de yazılı ya da sözlü iletişim yolları kullanılmaktadır. Gündelik hayatımızda iletişim yollarından en çok kullanılanı ise sözlü iletişim yolu olan konuşmadır (Temizyürek ve diğerleri 2007). Konuşma sözel unsurların varlığı, jest-mimikler ve davranışlarla birlikte düşünüldüğünde bilişsel ve ruhsal durumları içeren kapsamlı bir yapıya sahiptir. Konuşmada amaç, tasarlanan fikirleri, iç dünyadan dış dünyaya iletmek ve bu tasarlanan düşüncelerin karşıdaki bireyin zihninde canlanmasını sağlamaktır. Bu kapsamda 21.yüzyıldaki teknolojik ve bilimsel gelişmelerle birlikte artan bilginin doğru ve etkili bir şekilde aktarılmasının gerekliliği, konuşmanın önemini ortaya çıkmaktadır. Özellikle eğitim ortamlarında bilginin paylaşılması ve kişilerin kendini doğru bir şekilde ifade edebilmesinde konuşmanın önemli bir yeri bulunmaktadır (Sevim ve Gedik, 2014).

Konuşma becerisi 2-3 yaşlarında kazanılmaya başlanmakta olup eğitim ve iş hayatında sıkça başvurduğumuz bir iletişim aracıdır. Nitelikli bir konuşma becerisine sahip olmak konuştuğumuz dilin kurallarına hakim olmayı gerektirmektedir. Fakat nitelikli bir konuşma yapabilmek için sadece dilin kurallarının bilinmesi yeterli görülmemektedir. Ayrıca doğru telaffuz, dile olan hâkimiyet ve ses- söz uyumu da konuşmanın niteliğini önemli ölçüde etkilemektedir. Dili etkin kullanabilmenin yanında konuşmacının duruşu, jest ve mimiklerinin de konuşma becerisini etkilediği göz önünde bulundurulmalıdır. Çünkü dinleyiciler konuşmacının ifade ettiklerinin yanı sıra beden dilini de hissetmekte ve dikkate almaktadır (Katrancı ve Kuşdemir, 2015).

Bu kapsamda bireylerin gerek hazırlıklı gerekse hazırlıksız konuşmalarında kendisinden, çevresinden veya dinleyicilerden kaynaklı bir takım problemler ortaya çıkabilmektedir. Bu problemlerin başında da "konuşma kaygısı" gelmektedir. Konuşma eylemine karşı gösterilen bir tepki olan "konuşma kaygısı" fiziksel olarak terleme, kalbin hızlı atması; psikolojik olaraksa üzüntü ve kızgınlık gibi tepkilerle kendini gösterebilmektedir (Demir ve Melanlıoğlu, 2014). Konuşma kaygısı yaygın bir kaygı türü olmakla birlikte (Breakey, 2005) bireyin konuşma sürecinin her aşamasını etkilemekte olup bireyin bu beceriye karşı tutumunu olumsuz etkilemektedir. Bu sebeple kaygı düzeyi yüksek olan birey karşısındaki insanlarla nitelikli bir iletişim kuramamakta ve amaçlarına ulaşmakta da problemler yaşamaktadır (Andrade & Williams, 2009). Bu anlamda kaygı, bireylerin iletişim problemi yaşamalarına neden olmakla birlikte sosyal bir varlık olmalarına engel oluşturarak hayattaki başarılarını da olumsuz anlamda etkilemektedir.

Konuşma kaygısı günlük hayatta ve topluluk önündeki konuşmalarda ortaya çıkmakta ve bireyin anlatım becerisine olumsuz bir etki oluşturmaktadır (Abuzahra, 2010; Sevim, 2012; Azizifar ve Fariadian 2015; Aghajani ve Amanzadeh, 2017). Bu kaygı özellikle topluluğa hitap ederken, otorite ya da yönetici seviyesindeki kişilerle yapılan konuşmalarda kendini gösterebilmektedir. Öğrenciler için; öğretmen ve okul idarecileri çoğunlukla bu kişiler arasında yer almaktadır (Koyuncu, 2012). Kaygı düzeyi fazla olan kişiler duygularını kontrol altına almakta güçlük çekerken, düşük düzeyde olanlar öğrenme isteğini kaybetmekte gerekli hassasiyeti gösterememektedirler. Bu doğrultuda kaygı seviyesinin normal seviyede olması istenilen bir durumdur.

Konuşma kaygısı taşıyan bireylerde kaygı gözle görülür bir şekilde de ortaya çıkabilmektedir. Bu konuda öğretmen adayları ile yürütülen çalışmalarda katılımcıların topluluk önünde konuşmaya yönelik heyecanlanma, kendini rahat hissetmeme, kekeleme, titreme gibi sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir (Çakmak ve Hevedanlı, 2004; Akkaya, 2012; Katrancı ve Kuşdemir, 2015). Öğrenciler ile yürütülen çalışmalarda ise derste sorulan bir soruyu yanıtlamaktan çekinme ya da konuşma ile ilgili etkinliklere katılmaktan kaçınma gibi kaygı davranışları görülebilmektedir. Bu öğrenciler özellikle hazırlanmadan yaptıkları konuşmalarda ya da konuşma etkinliklerinde sorun yaşayabilmektedir (Sevim ve Gedik, 2014; Gedik, 2015; Kavruk ve Deniz, 2015; Yıldırım, 2015; Arslan, 2018).

Konuşma kaygı düzeyinin kabul edilebilir seviyelerde olması bireyin karar alması, kararları neticesinde enerji üretmesi ve bu enerjiyi kullanarak performansını yükseltmesini olumlu yönde etkilemektedir (Burkovik, 2009). Bu kapsamda düşük ya da yüksek düzeyde kaygı bireyleri olumsuz etkileyebilmektedir. Bu olumsuz etki nedeniyle bireyler konuşmalarında gururunun zedeleneceğinden, söyleyeceklerini unutacağından, panik yapacağından, nefesinin kesileceğinden, başkalarının kendisi hakkında olumsuz düşüneceğinden ve başarılı olamayacağından korkabilmektedir (Condrill ve Bough, 2000).

Türkçe dersi kapsamında dört temel dil becerisinden biri olan konuşma becerisine Türkçe Dersi Öğretim Programında yer verilmektedir. Programın amaçları kapsamında bireylerin kendilerini rahat bir şekilde ifade etmeleri ve karşılaştıkları problemleri konuşarak çözüme kavuşturmalarının önemi de yer almaktadır. (MEB, 2015). Okullarda da bu amaca ilişkin öğrencilerin duygu, düşünce, gözlem, hayal ve taleplerini dilin kurallarına dikkat ederek ve etkili biçimde konuşarak anlatma becerisinin kazandırılması hedeflenmektedir (Özbay, 2005). Hedeflenen bu becerilerin kazandırılmasında iletişimin önemli bir payı bulunmaktadır. Yapılan çalışmalarda günümüzün %50 ile %80'lik kısmının iletişim kurarak geçtiğini; ve iletişim kurmaya ayrılan ortalama zamanın çoğunluğunu (%45) dinlemeye ayırdığımız belirtilmektedir (Nalıncı, 2000). Dinleme için konuşmanın bir ön koşul olduğu dikkate alındığında ise birey için konuşmanın öneminin büyüklüğü çarpıcı olarak ortaya çıkmaktadır (Kurudayıoğlu, 2003).

Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin içinde bulunan öğretmenler, öğrencilerin çoğunlukla bilişsel düzeyleri ile ilgilenmeleri, duyuşsal düzeyleriyle yeterince ilgili olmamaları öğrencide yetersizlik ortaya çıkarabilmektedir. Eğitim ve öğretim salt bilişsel boyutu kapsamayıp duyuşsal boyutu da olan bir yapıya sahiptir. Bu kapsamda Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın hedeflerini öğrencilere kazandırmayı amaçlayan öğretmenler, öğrencilerin bilişsel özelliklerinin yanında duyuşsal özellikler arasında yer alan derse karşı ilgi, kaygı ve tutumlarını da değerlendirmelidir (Kavruk ve Deniz 2015).

Öğrencilerin duyuşsal birtakım özelliklerinin bilincinde olunması öğretmenlerin bazı sorunları fark edebilmesine katkı sağlamaktadır. Öğretmenlerin konuşma eğitimi verirken karşılaştıkları problemleri inceleyen araştırmalarda öğrencilerin arkadaşlarından çekindikleri ya da heyecanlandıkları için çoğunlukla konuşma becerisi etkinliklerine katılmak istemedikleri

belirlenmiştir (Erdem ve Deniz, 2008; Kara, 2009; Ünal ve Degeç, 2012). Öğrencilerin yaşadığı bu problemlerin nedeni okuduğu okul, dersine giren öğretmen ve sosyal çevresiyle ilgili etmenler olabileceği gibi kendisiyle ilgili durumlarda olabilir. Öğrencilerin daha önceki eğitim süreçleri de onların konuşmaya karşı olumlu veya olumsuz bir tutum sergilemesine neden olabilmektedir (Yelok ve Sallabaş, 2009). Bu doğrultuda öğrencilerde konuşmaya yönelik olumsuz tutumlarının birçok faktörden etkilenebileceği görülmektedir.

Sonuç olarak literatür incelendiğinde konuşma kaygısı ile ilgili çalışmalar çoğunlukla öğretmenler, öğretmen adayları ve üniversite öğrencileriyle yürütülmüştür (Akkaya, 2012; Arslan, 2012; Sevim, 2012; Katrancı, 2014; Baki ve Kahveci, 2017; Deringöl, 2017; Kuru, 2018). Konuşma becerilerinin kazanılması ve geliştirilmesinde önemli bir evre olan ortaokul düzeyinde ise konuşma kaygısı ile ilgili çalışmalar sınırlı sayıdadır. Bu kapsamda bu çalışmanın alan yazına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin belirlenmesi ve bu düzeyin çeşitli değişkenlere göre farklılaşma durumunun incelenmesidir.

Bu amaç kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1-Öğrencilerin konuşma kaygı düzeyleri nedir?

2-Öğrencilerin konuşma kaygı düzeyleri kişisel özelliklerine; cinsiyete, kaçıncı sınıfta olduklarına, günlük televizyon ve internette geçirdikleri süreye, ailenin gelir durumuna, aylık kitap okuma sayılarına, anne ve baba eğitim düzeylerine, kardeş sayısına ve ilkokulda sınıf öğretmeni değiştirme durumlarına göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma var olan bir durumu müdahale olmadan olduğu şekliyle açıklamayı amaçladığından betimsel bir nitelik taşımaktadır. Bu çalışma tekil ve ilişkisel tarama modelleri kullanılarak yürütülmüştür. Tekil tarama modeli değişkenlerin tek tek, tür ya da miktar olarak oluşumlarının tespit edilmesi amacıyla kullanılırken ilişkisel tarama modeli ise iki veya daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve / veya derecesini tespit etmek amacıyla kullanılır (Karasar, 2006). Bu araştırmada ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin belirlenmesinde tekil tarama modeli, konuşma kaygı düzeyleri ile kişisel özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesinde ise ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini Düzce ili Çilimli ilçesinde 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 5,6,7 ve 8.sınıf öğrencileri oluşturmuştur.

Araştırmanın örneklemini ise Çilimli ilçesinde yer alan farklı sosyo-ekonomik ve demografik özelliklere sahip Pırpır Ortaokulu, İmam-hatip Ortaokulu, Esenli Ortaokulu ve Yenivakıf Ortaokulunda 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 505 öğrenci oluşturmaktadır. Tablo 1'de öğrencilerin tanımlayıcı özellikleri sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin tanımlayıcı özellikleri

		Öğrenci Sayıları		
Okul Adı	Sınıflar	Kız	Erkek	Toplam
İmam-hatip Ortaokulu	5,6,7,8	114	129	243
Pırpır Ortaokulu	5,6,7,8	36	40	76
Esenli Ortaokulu	5,6,7,8	46	48	94
Yenivakıf Ortaokulu	5,6,7,8	50	42	92
Toplam		246	259	505

Veri Toplama Araçları

Bu bölümde, araştırmada kullanılan veri toplama araçları olan Kişisel Bilgi Formu ve Konuşma Kaygısı Ölçeği 'ne ilişkin bilgiler verilecektir.

Kişisel Bilgiler Formu

Kişisel Bilgiler Formu; araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Formda yer alan bilgiler araştırılacak konu üzerinde etkisi olduğu düşünülen bilgilerden oluşmuştur. Formda öğrencilerin sosyo demografik özelliklerini değerlendirmeye yönelik toplamda 9 soru bulunmaktadır (sınıf, cinsiyet, anne-baba eğitim durumu, gelir düzeyi, kardeş sayısı, televizyon ve internette geçirdikleri süre, aylık kitap okuma sayısı ve ilkokulda sınıf öğretmeni değiştirme durumu).

Konuşma Kaygısı Ölçeği

Konuşma Kaygısı Ölçeği; öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerini ölçmek amacıyla Gülbike Yıldırım (2015) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 5'li likert şeklinde olup seçenekler; ''kesinlikle katılıyorum (5)'', ''katılıyorum (4)'', ''kararsızım (3)'', ''katılmıyorum (2)'' ve ''tamamen katılmıyorum (1)'' şeklinde derecelendirilmiş ve toplam 23 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 23 ve en yüksek puan ise 115'tir. Ölçekte olumsuz maddeler bulunmamaktadır. Söz konusu ölçeğin geliştirilmesi sürecinde hesaplanan güvenirlik katsayısı alpha=.91 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada yeniden hesaplanan güvenirlik katsayısı ise .88 olarak bulunmuştur. Faktör analizi sonucunda değişkenler toplam açıklanan varyansı %55 olan 3 faktör altında toplanmıştır. Yakın Çevreye Yönelik Konuşma Kaygısı faktörünü oluşturan 7 maddenin güvenirliği alpha= .90 olarak bulunmuşken uygulamadaki güvenirlik katsayısı alpha=.77 olarak saptanmıştır. İkinci faktörde yer alan maddeler Ders Esnasında Konuşma Kaygısı olarak ele alınmıştır. Ders Esnasında Konuşma Kaygısı faktörünü oluşturan 9 maddenin güvenirliği alpha= .85 olarak bulunmuşken uygulamadaki güvenirlik katsayısı alpha= .86 olarak bulunmuştur. üçüncü faktörde yer alan maddeler Okul İçi Ders Dışı Konuşma Kaygısı olarak ele alınmıştır. Okul İçi Ders Dışı Konuşma Kaygısı faktörünü oluşturan 7 maddenin güvenirliği alpha=.86 olarak bulunmuşken uygulamadaki güvenirlik katsayısı alpha= .78 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin ölçekten aldıkları puanlar yükseldikçe konuşma kaygılarının arttığı düştükçe azaldığı söylenebilir.

Verilerin Analizi

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin bazı kişisel özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemede; aritmetik ortalama, standart sapma, t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Tukey HSD testlerinden yararlanılmıştır. Verilerin parametrik testlerin ön şartlarını sağlayıp sağlamadığına Skewness ve Kurtosis (verilerin normal dağılım durumu) değerleri sonuçları incelenerek normal dağılım gösterdiğine karar verilmiştir (Büyüköztürk, 2012). Değerlere ilişkin bilgiler tablo 2'de sunulmuştur. Ölçeklerin güvenirliklerini belirlemek için de Cronbach Alpha iç tutarlık katsayıları hesaplanmıştır.

Tablo 2. Normallik testi tablosu

	Çarpıklık	Basıklık
Sınıf Seviyesi	,230	-1,191
Cinsiyet	-,152	-1,986
Gelir	,372	-1,870
Kitap Okuma	,434	-1,641
Tv. ve İnternette Geçirilen Süre	,298	-1,635
Öğretmen Değiştirme	,062	-1,933
Anne Eğitimi	,478	-1,529
Baba Eğitimi	-,278	-1,472
Kardeş Sayısı	-,946	-,494
Genel Ort.	,438	-,242

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılan bu 23 maddelik ölçekte maddeler (tamamen katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum olmak üzere) beşli likert tipinde derecelendirilmiştir. Bu nedenle ölçekte dört aralık yer almaktadır. Her biri 4/5=0.80 puan aralığını kapsadığı için ölçekten elde edilen puanların yorumlanmasında aşağıda verilen puanlama dikkate alınmıştır:

- 1.00 ile 1.80 aralığı: Tamamen Katılmıyorum; Çok düşük düzey
- 1.81 ile 2.60 aralığı: Katılmıyorum; Düşük düzey
- 2.61 ile 3.40 aralığı: Kararsızım; Orta düzey
- 3.41 ile 4.20 aralığı: Katılıyorum; Yüksek düzey
- 4.21 ile 5.00 aralığı: Kesinlikle Katılıyorum; Çok yüksek düzey

BULGULAR

Bu bölümde araştırmada kullanılan ölçme aracıyla ilgili elde edilen verilere ve bu verilere ilişkin istatistiksel bulgulara yer verilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerine ilişkin bilgiler tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğrencilerin genel konuşma kaygısı düzeyleri

	N	X	SS	Min.	Max.
Yakın Çevreye Yönelik Konuşma Kaygısı	450	1,78	,710	1,00	5,00
Ders Esnasında Konuşma Kaygısı	450	2,97	,889	1,00	5,00
Okul İçi Ders dışı Konuşma Kaygısı	450	2,41	,836	1,00	5,00
Genel Konuşma Kaygısı	450	2,44	,653	1,00	4,87

Araştırmaya katılan öğrencilerin "yakın çevreye yönelik konuşma kaygısı" çok düşük düzey (1,78 ± 0,710); "ders esnasında konuşma kaygısı" orta düzey (2,971 ± 0,889); "okul içi ders dışı konuşma kaygısı" düşük düzey (2,414 ± 0,836) ve "genel konuşma kaygısı" ise düşük düzey (2,441 ± 0,653) olarak saptanmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları

Cinsiyet	**N**	$\overline{X}$	**SS**	**t**	**p**
Kız	208	2,59	,66	2,56	,000
Erkek	242	2,35	,61		

Tablo 4'teki verilere göre, ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [t(450)=2,56, p<.05]. Buna göre, kız öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin (X=2.59) erkek öğrencilere göre (X=2.35) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin ailenin gelir durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin ailenin gelir değişkenine göre t-testi sonuçları

Gelir	N	$\overline{X}$	SS	t	p
2000TL altı	266	2,54	,60	3,83	,000
2000TL üstü	184	2,29	,69		

Tablo 5'teki verilere göre, ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeyleri ailenin gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [t(450)=3,83, p<.05]. Buna göre, geliri 2000 TL'nin altında olan ailelerin çocuklarının konuşma kaygı düzeyleri ($\overline{X}$ =2.54) geliri 2000 TL'nin üstünde olan ailelerin çocuklarının konuşma kaygı düzeylerine ($\overline{X}$ =2.29) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin sınıf değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin sınıf değişkenine göre ANOVA sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	$\overline{X}$	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
5	78	2,939	,500	Grup içi	160,261	3	,359	29,347	,000	1-2
6	111	2,432	,418							1-3
7	132	2,453	,681	Gruplar arası	31,636	446	10,545			1-4
8	129	2,133	,689			449				2-4
										3-4
Total	450	2,441	,653		Total					

Tablo 6'daki verilere göre, ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeyleri sınıf değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [f(450)=29,347, p<.05]. Bu farklılığın yapılan post-hoc testi analizlerine göre 5 ve 6.sınıflar arasında 5.sınıfların lehine, 5 ve 7.sınıflar arasında 7.sınıflar lehine ve 5 ile 8.sınıflar arasında 8.sınıflar lehine olduğu bulunmuştur. Ayrıca 6 ve 7.sınıflar arasında 6.sınıflar lehine ve 7 ve 8.sınıflar arasında 7.sınıflar lehine olduğu sonucu bulunmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin anne eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin anne eğitim düzeyi değişkenine göre ANOVA sonuçları

Anne Eğitim	N	$\overline{X}$	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
İlkokul	240	2,615	,632							
Ortaokul	78	2,522	,718	Grup içi	166,505	2	12,696	34,084	,000	1-3
				Gruplar arası	25,392	447	,372			2-3
Lise ve üzeri	132	2,076	,478			449				
Total	450	2,441	,653							

Tablo 7'deki verilere göre, ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeyleri anne eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [f(450)=34,084, p<.05]. Bu farklılığın yapılan post-hoc testi analizlerine ilkokul ve lise arasında ilkokul lehine, ortaokul ve lise arasında ortaokul lehine olduğu sonucu bulunmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin baba eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin baba eğitim düzeyi değişkenine göre ANOVA sonuçları

Baba Eğitim	N	$\overline{X}$	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
İlkokul	124	2,488	,605							
Ortaokul	136	2,708	,634	Grup içi	172,488	2	,386	25,149	,000	1-2
				Gruplar arası	19,409	447	9,705			1-3
Lise ve üzeri	190	2,218	,621			449				2-3
Total	450	2,441	,653							

Tablo 8'deki verilere göre, ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeyleri baba eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [f(450)=25,149, p<.05].Bu farklılığın yapılan post-hoc testi analizlerine göre ilkokul ve ortaokul arasında ilkokul lehine, ilkokul ve lise arasında ilkokul lehine olduğu bulunmuştur. Ayrıca ortaokul ve lise arasında ortaokul lehine olduğu sonucu bulunmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin aylık kitap okuma sayılarına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin kitap okuma değişkenine göre ANOVA sonuçları

Kitap Okuma	N	$\overline{X}$	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Ayda 1	242	2,508	,565							
Ayda 2	62	2,526	,683	Grup içi	187,145	2	,419	5,675	,004	1-3
				Gruplar arası	4,752	447	2,376			2-3
Ayda 3 ve daha fazla	146	2,29	,749			449				
Total	450	2,441	,653							

Tablo 9'daki verilere göre, ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeyleri ayda okunan kitap sayılarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [f(450)=5,675, p<.05]. Bu farklılığın yapılan post-hoc testi analizlerine göre ayda 1 kitap okuyanlarla ayda 2 kitap okuyanlar arasında ve 1 kitap okuyanlar lehine olduğu bulunmuştur. Ayrıca ayda 2 kitap okuyanlarla ayda 3 ve üzeri kitap okuyanlar arasında ayda 2 kitap okuyanlar lehine olduğu sonucu bulunmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin ilkokulda öğretmen değiştirme sayılarına göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin ilkokulda öğretmen değiştirme değişkenine göre ANOVA sonuçları

Öğretmen Değiştirme	N	$\overline{X}$	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Hiç	217	2,244	,583							
Bir kez	30	2,408	,616	Grup içi	174,060	2	,389	22,904	,000	Hiç – iki
				Gruplar arası	17,837	447	8,919			
İki ve daha fazla	203	2,656	,665			449				
Total	450	2,441	,653							

Tablo 10'daki verilere göre, ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeyleri ilkokulda sınıf öğretmeni değiştirme durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [f(450)=22,904, p<.05]. Bu farklılığın yapılan post-hoc testi analizlerine göre ilkokulda hiç öğretmen değiştirmeyenlerle iki ve daha fazla öğretmen değiştirenler arasında iki ve daha fazla değiştirenlerin lehine olduğu sonucu bulunmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin günlük televizyon ve internette geçirdikleri süre değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin televizyon ve internette geçirdikleri süre değişkenine göre ANOVA sonuçları

Tv. ve İnternette geçirilen süre	N	$\overline{X}$	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
30dk-1 saat	199	2,177	,513							1-2
1-1.5 saat	60	2,443	,705	Grup içi		3	,357	30,753	,000	1-4
				Gruplar	159,005	446				2-4
1.5- 2 saat	61	2,485	,714	arası	32,892	449	10,964			1-3
2-2.5 saat ve üzeri	130	2,822	,602							3-4
Total	450	2,441	,653							

Tablo 11'deki verilere göre, ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeyleri günlük televizyon ve internette geçirdikleri süre değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [f(450)=30,753, p<.05]. Bu farklılığın yapılan post-hoc testi analizlerine göre günlük televizyon ve internette 30 dk-1 saat vakit geçirenlerle 1-1.5 saat vakit geçirenler arsında 1-1.5 saat vakit geçirenler lehine, 30 dk-1 saat vakit geçirenlerle 2-2.5 saat ve üzeri vakit geçirenler arasında 2-2.5 saat vakit geçirenler lehine , 1-1.5 saat vakit geçirenlerle 2-2.5 saat ve üzeri vakit geçirenler arasında 2-2.5 saat vakit geçirenler lehine 30 dk-1 saat vakit geçirenlerle 1.5-2 saat vakit geçirenler arasında 1.5- 2 saat vakit geçirenler lehine ayrıca 1.5- 2 saat vakit geçirenlerle 2-2.5 saat vakit geçirenler arasında 2-2.5 saat vakit geçirenler lehine olduğu sonucu bulunmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeylerinin kardeş sayısı değişkenine göre ANOVA sonuçları

Kardeş saysısı	N	$\overline{X}$	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Hiç	62	2,263	,319							
1	120	2,147	,589	Grup içi	171,628	2	,384	26,396	,000	Hiç-2
				Gruplar arası	20,270	447	10,135			1-2
2	268	2,613	,681			449				
Total	450	2,441	,653							

Tablo 12'deki verilere göre, ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygı düzeyleri kardeş sayısı değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir [f(450)=26,396, p<.05]. Bu farklılığın yapılan post-hoc testi analizlerine göre hiç kardeşi olmayanlarla iki ve daha fazla kardeşi olanlar arasında iki kardeşi olanlar lehine ayrıca bir kardeşi olanlarla iki ve daha fazla kardeşi olanlar arasında iki kardeşi olanlar lehine olduğu sonucu bulunmuştur.

TARTIŞMA VE SONUÇLAR

Ortaokul öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma sonucunda öğrencilerin ''genel konuşma kaygı düzeylerinin'' düşük düzey "yakın çevreye yönelik konuşma kaygılarının" çok düşük düzey, "ders esnasında konuşma kaygılarının" orta düzey, "okul içi ders dışı konuşma kaygılarının" düşük düzey olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin ders esnasındaki konuşma kaygı düzeylerinin diğer boyutlardaki konuşma kaygı düzeylerine göre yüksek olmasının sebebi ders esnasında sınıfta sessizliğin hakim olması ve herkesin kendilerini dinlediği hissi olabilir. Bu sonuçlar Yıldırım (2015) tarafından yapılan ''Ortaokul Öğrencilerinin Konuşma Kaygısı'' isimli çalışmada bulunan ortaokul öğrencilerinin genel konuşma kaygı düzeylerinin düşük düzeyde olduğu sonucuyla paralellik göstermiştir. Araştırma bulgusunu destekleyen bir araştırma da Katrancı (2014) tarafından yapılmıştır. ''Öğretmen Adaylarının Konuşma Becerisine Yönelik Öz Yeterlik Algıları'' adlı çalışmada öğretmen adaylarının genel konuşma öz yeterlik algısının yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin konuşurken kendilerini rahat bir şekilde ifade ettikleri, herhangi bir stres yaşamadıkları söylenebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemine yönelik bulunan sonuçlarda ise öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin cinsiyete göre farklılaştığı ve kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre konuşma kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Geleneksel toplumlarda kızlar daha çok baskı altına alınmakta erkekler ise toplum içinde kızlara göre daha rahat hareket edebilmektedir. Bu durumun kızların konuşma becerilerini olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir (Çakmak ve Hevedanlı, 2004). Kuru (2018)'nun yapmış olduğu bir çalışmada sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin araştırmada kullanılan konuşma kaygısı ölçeğinin bir alt boyutu olan fizyolojik boyutta kadın öğretmen adaylarının daha fazla kaygı yaşadıkları tespit edilmiştir. Katrancı (2014)'nın ''Öğretmen Adaylarının Konuşma Becerisine Yönelik Öz Yeterlik Algıları'' adlı çalışmasında kız öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre konuşma öz yeterlik algılarının daha yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Bunun nedeninin yükseköğretim seviyesine gelen bayan öğrencilerin aldıkları eğitim olduğu söylenebilir. Yıldırım (2015) tarafından yapılan araştırma sonucunda ise ortaokul öğrencilerin; Gölpınar ve diğerleri (2018) tarafından yapılan araştırma sonucunda 8.sınıf öğrencilerinin genel konuşma kaygısı cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. Gaibani ve Elmenfi (2014)'nin yürüttüğü bir çalışmada da erkek ya da kadın olmanın konuşma kaygısı taşımakta bir etkisinin bulunmadığını tespit etmişlerdir. Bunun nedeninin öğrencilerin her birinin farklı özelliklere sahip olduğu olabilir. Çalışmamızın sonucu literatürde yapılan diğer çalışmalarla da benzerlik göstermektedir (Rawson ve diğerleri, 1994; Ollendick ve diğerleri, 1995; Rosenthal ve Schreiner, 2000; Surtees ve diğerleri, 2002; Sevim ve Gedik, 2014; Baki ve Kahveci, 2017; Arslan, 2018).

Araştırmada bulunan bir diğer sonuç ise öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin ailenin gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermesidir. Ailelerin gelirleri arttıkça öğrencilerin konuşma kaygı düzeyleri azalmıştır. Bu bakımdan gelir durumu yüksek olan ailelerin çocuklarının kendilerini daha rahat bir şekilde ifade ettikleri söylenebilir. Bulunan bu sonuç Yıldırım (2015) tarafından yapılan çalışmada çıkan sonucu destekler niteliktedir. Kumar ve diğerleri (2017) tarafından yapılan araştırmalarda da topluluk önünde konuşmanın, farklı sosyoekonomik düzeydeki öğrencilerin konuşma kaygılarını anlamlı düzeyde farklılaştırdığı sonucu bulunmuştur. Gedik (2015) tarafından yapılan ortaöğretim öğrencilerinin konuşma kaygısı puanları arasında ise gelir durumuna göre anlamlı farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Bunun nedeni örneklemin farklı demografik özelliklere sahip olması olabilir.

Öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin eğitim gördükleri sınıf değişkenine göre farklılaştığı ve 5.sınıftan 8.sınıfa doğru öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin azaldığı çalışmada bulunan bir diğer sonuçtur. Bu bulguyu destekler nitelikte farklı araştırmalarda da birinci sınıf üniversite öğrencilerinin kaygı düzeylerinin üst sınıftaki öğrencilere göre yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur (Bozkurt, 2004). Beşinci sınıftaki öğrencilerin en yüksek konuşma kaygı puanına sahip olmasında ilkokul seviyesinden ortaokul seviyesine geçişte öğretmenlerinin ve sınıf arkadaşlarının değişimi, ders çeşitliliğinin ve haftalık ders sayısının artmış olması gibi faktörlerin etkili olduğu söylenebilir. Arslan (2018) tarafından yürütülen çalışmada da ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygılarının sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bu farklılığın ise 6 ve 8. sınıflar arasında 8. sınıflar lehine olduğu bulunmuştur. Araştırma sonucunu destekler nitelikteki bir diğer çalışmayı ise Deringöl (2017) yapmıştır. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının konuşma kaygı düzeyleri öğrencilerin bulundukları sınıflar arasında farklılaştığı sonucu bulunmuştur. Özkan ve Kınay (2015) tarafından yapılan araştırma sonucunda da öğretmen adaylarının konuşma kaygılarının sınıf düzeylerine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüş olup üst sınıfa doğru gittikçe öğretmen adaylarının konuşma kaygı düzeylerinin düştüğü sonucu bulunmuştur. Kuru (2018)'nun yürütmüş olduğu bir çalışmada da sınıf öğretmenliği öğrencilerinin konuşma kayı düzeylerinin sınıflar arasında farklılaştığı fakat üst sınıfa doğru gittikçe konuşma kaygı düzeyinin arttığı sonucu bulunmuştur. Araştırma sonucunu desteklemeyen (Sevim ve Gedik, 2014; Yıldırım, 2015; Baki ve Kahveci, 2017) çalışmalarda mevcuttur.

Araştırmada öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin anne ve baba eğitim düzeyine göre farklılaştığı, ebeveynlerin eğitim seviyesi arttıkça öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin düştüğü sonucu bulunmuştur. Bu durumun sebebi olarak eğitim seviyesi yüksek olan ailelerin çocuklarına daha fazla konuşma fırsatı veriyor olabileceği söylenebilir. Arslan (2018)'ın yürütmüş olduğu çalışmada da ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygılarının anne ve baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı olarak

farklılaştığı belirlenmiştir. Yıldırım (2015) tarafından yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin genel konuşma kaygısı anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeyi açısından karşılaştırıldığında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Ebeveynlerin eğitim düzeyleri arttıkça öğrencilerin konuşma kaygı düzeylerinin azaldığı sonucu bulunmuştur.

Araştırmada bulunan bir diğer sonuç ise öğrencilerin konuşma kaygılarının bir ayda okudukları kitap sayılarına göre farklılaştığıdır. Okunan kitap sayısı arttıkça öğrencilerin genel konuşma kaygı düzeylerinin azaldığı tespit edilmiştir. Nitekim yapılan bazı çalışmalarda başarı ile kaygının ters oranda bir ilişkiye sahip olduğu belirlenmiştir (Khatoon & Mahmood, 2010). Okuma yapmanın kişisel gelişim açısından önemli bir yer tuttuğu herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Bu bağlamda okuma alışkanlığı kazanmış kişilerin kendilerini daha rahat ifade edecekleri düşünüldüğünde, fazla kitap okuyanların da konuşurken daha az kaygı hissettikleri söylenebilir. Kitap okuma alışkanlığının bireye olumlu yönde katkısının olduğuna dair literatürde birçok araştırma bulunmaktadır (Coşkun, 2006; Batur vd., 2010; Tanju, 2010; Durualp vd., 2013; Akoğlu vd., 2014). Biçer ve Alan (2017)'ın yapmış olduğu çalışmada da Türkçe öğretmen adaylarının genel öz yeterlilikleri ile kitap okuma alışkanlıkları arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır. Aksoy (2017) tarafından yürütülen çalışmada da ortaokul öğrencilerinin okuma alışkanlığının TEOG sınavı kapsamında bulunan altı dersin test puanlarıyla olumlu yönde anlamlı ilişkisi olduğu, okuma alışkanlığı düzeyinin artmasıyla TEOG sınavı puanlarının da artacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin konuşma kaygılarının ilkokulda öğretmen değiştirme durumlarına göre farklılaştığı araştırmada bulunan bir diğer sonuçtur. İlkokulda daha fazla öğretmen değiştiren öğrencilerin konuşma kaygılarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. İlkokulun öğrenciler için sonraki eğitim hayatı için temel oluşturduğu gerçeği düşünüldüğünde ilkokulda alınan eğitimin önemi ortaya çıkmış olacaktır. Bu sebeple ilkokul eğitimini aynı öğretmenle bitiren öğrencilerin öğretmene uyum sorunu olmayacağı ders içi ve ders dışındaki sosyal yaşantısını da olumlu etkileyeceği, buna paralel olarak kendini ifade etme becerisinin daha yüksek olacağı söylenebilir.

Öğrencilerin konuşma kaygılarının televizyon ve internette geçirdikleri süre değişkenine göre farklılaştığı araştırmada bulunan bir diğer sonuçtur. Televizyon ve internette daha fazla zaman geçiren öğrencilerin daha az zaman geçiren öğrencilere göre genel konuşma kaygı puanları daha yüksek çıkmıştır. Televizyon ve internetin tek taraflı bir iletişim ortamı sunduğu düşünüldüğünde öğrencilerin konuşma becerilerini olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Bu bağlamda konuşma becerisi olumsuz yönde etkilenen öğrencilerin de konuşma kaygı düzeylerinin yüksek olacağı düşünülebilir.

Araştırmada bulunan son bulgu ise öğrencilerin konuşma kaygılarının kardeş sayılarına göre farklılaştığıdır. Kardeş sayısı daha fazla olan öğrencilerin genel konuşma kaygı düzeyleri daha yüksek çıkmıştır. Ebeveynlerin sahip oldukları çocuk sayılarının onlarla geçirdikleri süreyi etkilediği düşünüldüğünde bir çocukla geçirilen süre iki ve daha fazla çocukla geçirilen süreden daha fazladır. Bu yüzden tek kardeş olan çocukların ebeveynleriyle daha fazla vakit geçirecekleri ve konuşma kaygı düzeylerinin daha düşük çıkacağı söylenebilir. Bu sonuç Yıldırım (2015) tarafından yapılan çalışmadaki sonucu destekler niteliktedir. Bu çalışmada ortaokul öğrencilerin genel konuşma kaygı düzeyleri kardeş sayısı üç olanların konuşma kaygısı kardeşi olmayan, kardeş sayısı bir ve iki olanların konuşma kaygısından daha yüksek bulunmuştur.

ÖNERİLER

Bireyi başarıya götürmede öneli bir etken kişinin konuşma becerisini doğru ve etkili bir şekilde kullanarak kendini ifade edebilmesidir. Çünkü bireyin konuşma becerisini etkin olarak kullanması kendini doğru ve etkili şekilde ifade etmesine olanak sağlamaktadır. Bu kapsamda kişin kendini ifade etmesinde olumsuz bir etki olan konuşma kaygısının azaltılmasına ilişkin daha fazla çalışmanın yapılması gerekmektedir. Yapılan bu çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda şu önerilere yer verilebilir:

Konuşma kaygısının ileriki yıllarda çok zor bir şekilde ortadan kaldırılabileceği düşünüldüğünde ilkokul ve ortaokul yıllarında öğrencilerle Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen hedefler doğrultusunda sınıf içi ve sınıf dışı konuşma etkinliklerine yer verilerek bu becerinin oluşmasına katkı verilebilir. Bu doğrultuda konferans, sempozyum ve panel gibi çeşitli etkinlikler düzenlenebilir.

Konuşma kaygısının duyuşsal bir özellik olduğu düşünüldüğünde yapılacak başka çalışmalarda konuşma kaygısının belirlenmesinde görüşme ve gözlem tekniklerinden de yararlanılabilir.

Öğretmenlere sınıf içinde konuşma etkinliklerine katılmak istemeyen öğrencileri nasıl sürece dâhil edebilecekleri konusunda hizmet içi eğitimler verilebilir.

Öğrencilerin ders esnasında konuşma kaygılarının diğer boyutlardaki kaygı düzeylerinden daha yüksek olduğu sonucu göz önünde bulundurulduğunda bunun sebebini belirlemeye yönelik çalışmalar planlanabilir.

Etik Kurul Onay Bilgileri

Bu çalışma Düzce Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (No:2019/54, Tarih:30/05/2019).

KAYNAKÇA

Abuzahra, N. (2010). The effect of anxiety on the oral performance of palestinian students of english from the perspectives of teachers and students, Master Thesis, Hebron University.

Aghajani, M.& Amanzadeh, H. (2017). The Effect of Anxiety on Speaking Ability: An Experimental Study on EFL Learners, Journal of Applied Linguistics and Language Research, 4(7), 154-164.

Akkaya, A. (2012). Öğretmen adaylarının konuşma sorunlarına ilişkin görüşleri, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(20), 405-420.

Akoğlu, G., Ergül, C. ve Duman Y. (2014). Etkileşimli kitap okuma: korunmaya muhtaç çocukların alıcı ve ifade edici dil becerilerine etkileri, İlköğretim Online,13(2), 622-639.

Aksoy, T. (2017). Okuma alışkanlığının temel eğitimden ortaöğretime geçiş (TEOG) sınavına etkisi, Ana Dili Eğitimi Dergisi, 5(4), 571-588.

Andrade, Melvin & Wıllıams, Kenneth (2009). Foreign language learning anxiety in japanese efl university classes: physical, emotional, expressive, and verbal reactions, Sophia Junior College Faculty Journal, 29, 1-24.

Arslan, A. (2012). Üniversite öğrencilerinin topluluk karşısında konuşma ile ilgili çeşitli görüşleri (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi örneği), Turkish Studies, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 7(3), 221-231.

Arslan, A. (2018). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygıları ve akademik öz-yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, International E-Journal of Educational Studies, 2(3), 26-43.

Azizifar, A. & Fariadian, E. (2015). The effect of anxiety on ıranıan efl learners speaking skill, International Journal of English Language and Linguistics Research, 3(7), 19-30.

Baki, Y. ve Kahveci G. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının konuşma kaygılarının etkili konuşma becerileri üzerindeki etkisi: Bir yapısal eşitlik modellemesi, Turkish Studies, 12(4), 47-70.

Batur, Z., Gülveren, H. ve Bek, H. (2010). Öğretmen adaylarının okuma alışkanlıkları üzerine bir araştırma: uşak eğitim fakültesi örneği, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,3(1), 32-49.

Biçer, N., & Alan, Y. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının kitap okuma alışkanlıklarının genel öz yeterlikleri üzerindeki etkisi, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19(1), 100-116.

Bozkurt, N. (2004). Bir grup üniversite öğrencisinin depresyon ve kaygı düzeyleri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiler, Eğitim ve Bilim, 29(133), 52-59.

Breakey, L. K. (2005). "Fear of public speaking- the rrole of the slp", Seminars İn Speech And Language, 26, 107-111.

Burkovik, Y. (2009). Kaygılanacak Ne Var! İstanbul: Timaş Yayınları.

Condrill, J. & Bough, B. (2000). 101 İletişim Yolu. (Çev. Aslı Şahin). İstanbul: Beyaz Yayınları.

Coşkun, İ. (2006). İlköğretim 5.sınıf öğrencilerinin kompozisyon yazma becerileri üzerine bir araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Çakmak, Ö., ve Hevedanlı, M. (2004). Biyoloji öğretmen adaylarının kaygılarını etkileyen etmenler. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, (6-9 Temmuz), İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya.

Demir, T., & Melanlıoğlu, D. (2014). Speaking anxiety scale for secondary school education students: validity and reliability study, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 47(1), 103-124.

Deringöl, Y. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının konuşma kaygıları, MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 16(3), 23-36.

Erdem, İ. ve Deniz, K. (2008). Güzel konuşma kurslarında verimliliği artırmaya yönelik bir alan araştırması, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(10), 75-90.

Gaibani, A., & Elmenfi, F. (2014). The role of gender in influencing public speaking anxiety, British Journal of English Linguistics, 2(3), 7-13.

Gedik, M. (2015) Siirt örnekleminde ortaöğretim öğrencilerinin konuşma kaygılarının incelenmesi, Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 5(3), 77-93.

Gölpınar, Ş., Hamzadayı, E., & Bayat, N. (2018). Konuşma kaygı düzeyi ile konuşma başarımı arasındaki ilişki, Dil Eğitimi Ve Araştırmaları Dergisi, 4(2), 75-85.

Kara, Ö.T. (2009). İlköğretim ikinci kademe Türkçe dersinde konuşma becerisinin geliştirilmesinde dramanın kullanılması ve bir uygulama örneği, Sosyal Bilimler Dergisi, 11(2), 151-163.

Karasar, N. (2006). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayınları.

Katrancı, M. (2014). Öğretmen adaylarının konuşma becerisine yönelik öz yeterlik algıları, Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(2), 174-195.

Katrancı, M. ve Kuşdemir, Y. (2015). Öğretmen adaylarının konuşma kaygılarının incelenmesi: sözlü anlatım dersine yönelik bir uygulama. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, (24), 415-445.

Kavruk, H., & Deniz, E. (2015). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygıları (Samsun ili Örneği), Journal of Language and Literature, 3(15), 63-89.

Khatoon, T., & Mahmood, S. (2010). Mathematics anxiety among secondary school students in ındia and its relantionship to achievement in mathematics, European Journal of Social Sciences, 16 (1), 75-86.

Koyuncu, A. (2012). Sosyal Fobiklerde Dikkat Sorunları ve Hiperaktivite. İstanbul: Liman Yayınları.

Kumar, P., Kaur, J. & Thakur, N. (2017). Public speaking anxiety in relation to different demographic factors, International Journal of Indian Psychology, 4(4).

Kuru, O. (2018). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin konuşma kaygılarının incelenmesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18 (4), 2193-2206.

Kurudayıoğlu, M. (2003). Konuşma Eğitimi ve Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Etkinlikler. TÜBAR, XIII.

MEB. (2015). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı (1-8. sınıflar). Ankara: Milli Eğitim Yayınevi.

Nalıncı, A. N. (2000). Avrupa Birliğine Tam Üyelik Yolunda Başarının Anahtarı: Yeniden Yapılanma. Ankara: Ümit Yayıncılık.

Ollendick, T, H., Yang, B., Dong, Q., Xia Y. & Lin, L. (1995). Perceptions of fear in other children and adolescent-the role of gender and friendship status, Journal of Abnormal Child Psychology, 23(4), 439-452.

Özbay, M. (2005). Ana dili eğitiminde konuşma becerisini geliştirme teknikleri, Journal of Qafqaz University, 16, 177-184.

Özkan, E., & Kınay, İ.(2015). Öğretmen adaylarının konuşma kaygılarının incelenmesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Örneği), Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 4(3), 1290-1301.

Rawson, H, E., Blomer, K., & Kendall, A. (1994). Stress, anxietyi depression, and physical ilness in college-students, Journal of Genetic Psychology, 155(3), 321-330.

Rosenthal, B. S., & Schreiner, A, C. (2000). Prevalence of psychological symptoms among undergraduate students in an ethnically diverse urban public college, Journal of American College Health, 49(1), 12-18.

Sevim, O., & Gedik, M. (2014) Ortaöğretim öğrencilerinin konuşma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED], 52, 379-393.

Sevim, O. (2012). Öğretmen adaylarına yönelik konuşma kaygısı ölçeği: Bir Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Turkish Studies, 7(2), 927-937.

Surtees, P. G., Wainwright, NWJ., & Pharoah, PDP. (2002). Psychosocial factors and sex differences in high academic attainment at cambirdge university, Oxford Review of Education, 28(1), 21-38.

Tanju, H. (2010). Çocuklarda kitap okuma alışkanlığına genel bir bakış, Aile ve Toplum, 6(22), 30-39.

Temizyürek, F., Erdem, İ., & Temizkan, M. (2007). Konuşma Eğitimi. Ankara: Öncü Kitap.

Ünal, F. T., & Degeç, H. (2012). Öğretmen görüşlerine göre konuşma eğitiminde karşılaşılan sorunlar, The Journal of Academic Social Science Studies, 5(7), 735-750.

Yelok, V. S., & Sallabaş, M. E. (2009). Öğretmen adaylarının sözlü anlatım dersine ve sözlü anlatıma yönelik tutumlarının değerlendirilmesi, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7(3), 581- 606.

Yıldırım, G. (2015). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygıları, Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi, Uşak.